

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetés. ÁRAK.
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egy évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egy évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszsám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Tisztújítási mozgalmak.

— nov. 18.

Innen is onnan is hozzák a híreket, hogy ez meg az történt. Pártok tömörüléséről beszélnek és határozott megállapodásokról, melyek szerint a 186 szavazó közül a többség megtalálta már a maga jelöltjét, kiben a közbizalom összpontosul.

Neveket is kaptunk, sőt egész listáját azoknak, akikkel a városházán az állásokat be fogják tölteni. Mi ezuttal ezekre a híresztelésekre még nem vetünk ügyet. Nem pedig egyszerűen azért, mivel tulajdosan kirívó az eddigi állítólagos mozgalmakban az, hogy a városi tisztségeket teljesen egy politikai párt a maga pártpolitikai eszközeivel és pártpolitikai érdekei szerint igyekszik szétosztani.

Továbbá nem tartjuk helyénvalónak a személyi kérdések fessegetését azért sem, mert meggyőződésünk az, hogy meg kell várni

a legközelebbi városi közgyűlést, a melyen alkalma nyilhatik a törvényhatósági bizottságnak a mély és őszinte tisztelet, hálás elismerés kifejezésére.

Lezárni egy érdekekben fölötte gazdag pályát előzetes korteskedéssel méltatlan személyi sérelem nélkül mi nem tartjuk lehetségesnek. Épp ezért várjuk a novemberi közgyűlés eseményeit.

De annyit máris meg kell jegyeznünk, hogy a legszerencsésében összeválogatott s alapjában legkitűnőbb vezérkar működése sem vezethet teljes diadalra, ha a fővezér, akinek kezében minden hatalom egyesül, nincsen jól megválasztva s nem alkalmas az óriási fontosságú műveletek megoldására.

Debrecen városának jövőjére igenis, nyiltan kimondjuk, a mai fokozott kulturális követelmények és köteleességek mellett, első és fő, ugyszólván életbe vágó kérdés a vezérembernek, a város fejének kijelölése.

Enélkül minden munka félmunka csupán, sőt a legjelesebb erők kiválogatása is eredménytelen maradhat.

E szerint mi a megindult mozgalmak magasabb szempontból, a város egyetemes érdekeinek szempontjából értelmezett komolyságát nem becsüljük sokra, mert azokban csak a kortesszellem felülkerekedését, a személyi céloknak a pártpolitika igájába hajtását látjuk.

De sajnos nem látjuk eddig az igazi városi párt életjelét.

Reméljük, hogy a novemberi közgyűlés érdemkoszorúzó eseményei után megadódik a királynak, ami a királyé s diadalmasan nyomul előtérbe a — jövő.

nov. 18.

— Széll Kálmán és a horvátok. A képviselőház tegnapi ülésén a legnagyobb feltűnést keltette Kovacevics István horvát képviselő beszéde. Az egész szabadelpvűpártban, sőt a függetlenségi-párt egy részében is az volt a meggyőződés,

Cifranymoruság.

A Szabadság számára írta: Sz. J.

I.

Dezsóné: (Bosszusan járkálva tel alá a szobában.) Ez már türehetlen helyzet. Mintha csak ellenünk szegődött volna a pokol minden ördögével.

Dezsó Viktor: (kényelmesen elhelyezkedve a pamlagon csibukozik.) No, no, Eliz, miért töröd magad? Haszontalanság az egész. Gondold, soha sem volt még, hogy valahogy ne lett volna. S aztán . . .

Dezsóné: (ingerülten:) Ne bosszants kérlek, idegessé tesz ez az átkozott flegmád. Oly könnyedén beszélsz, mintha fiókodban volnának a régi ezresek. Haj! Viktor annak már utánna vagyunk.

Dezsó: (: mintegy önmagához:) Hm, a régi ezrek . . . sok sok ezer . . . be hamar elusztanak. — Fogat, dinomdánom . . . no de ilyen a könnyelműség a rossz házvezetés és a többi . . .

Dezsóné: (lábával toppantva:) Mi az, már megint engem okolsz? Viktor, Viktor megver még téged az Isten.

Dezsó: (: egykedvűen:) Eh, meg

ver, vagy nem ver, az itt most mellékes. Sohase csürjük, csavarjuk a dolgot. Könnyelmű és pazar voltál mindig és ezzel pontum. — Ruhára, konyhára, feltűnést keltő sok semmire ment el a mim volt.

Dezsóné: (: megállva férje előtt gunynyal) Hát magáról edes mért nem beszélsz? Avagy nem magácskának volt a jelszava: Fő a látszat, a hangzatos cím, s a világ szemének a bekötése. — És aztán a holnap esti zsur is kinek volt az eszméje?

Dezsó: (hirtelen felugorva) Hagyjuk a holnapestit! Az elengedhetetlen. Az feltétlenül kell. Meg kell tartanom.

Dezsóné: (A pamlagon ülve, kezét homlokára szoritja) Istenem mily követelőleg beszélsz, holott nagyon jól tudja, hogy egy fillér sincs a háznál.

Dezsó V: — Akárhonnan pént kell teremtened. Én már feljártam minden helyet. Nyakamon van a segéditkari ki nevezés, tehát kell és kell.

Dezsóné: — De honnan. miből csináljak pénzt? — Borzasztó . . .

Dezsó V: — Sürgönyözz nagybátyáddhoz. Én majd találok ki valami alapeszmét.

Dezsóné: Felesleges; tegnap sürgönyözött vissza, hogy neki sincs.

Dezsó: — Akkor az ékszereket küld be.

Dezsóné: (Sirvafakad)

Dezsó: — Tehát még délelőtt beküldöd. Kérsz reá kétszáz koronát. A pezsgőt én beszerezem, annak az árára várnak ujévig.

Dezsóné: (sirva) De . . . ékszer sincs már . . .

Dezsó: (hátralépve) — Nincs? Mi az Eliz, hol az ékszer, családi ereklyéim hol vannak?

Dezsóné A mult héten küldtem be a zálogházba. Tudod elsején husz koronát hoztál haza.

Dezsó V: Eh, a nyomorult váltója, az emészti fel mindenemet. (leül az egyik zsölyére) Nyomorúság, bizonyisten az . . . A vendégek meghíva . . . a méltóságos ur is megígérte az eljövotelt . . . minden sikerülne . . . rendbe volna minden.

Dezsóné: (sóhatjva) Most szégyent vallunk Viktor. Oh . . . óh . . .

Dezsó V: (feláll, s öltözködéshez fog) Képes volnék most . . .

Dezsóné: (megsimogatva a férje homlokát) Próbáld meg még valahol. Inkább kétszerez kamatot ígérj érte, hiszen akad olyan ember, ki abból él.

Dezsó V: (cilindere után nyulva)

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők

legnagyobb áruházában,

— Debreczen, Piacz-u. 47. sz.

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva:

Női- és leány felöltők, valódi szörmeboák, kaszmantyuk, muffuk, szörme kalapok, sport sapkák, gyapju és selyem blouzok, zsuponok

óriási nagy választék.

hogy ez a beszéd igen megerősítette Széll Kálmán miniszterelnök pozícióját úgy Bécsben, mint itt is. Sőt erős fegyvert adott a miniszterelnök kezébe Körber osztrák miniszterelnökkel és a kiegyezési tárgyalásokban kifejezésre jutott követeléseivel szemben is.

Azt hiszik, egyébként, hogy az indemnitási tárgyalást is befejezik még a héten. Ezt esetleg csak a Nessi-ügy szakíthatja félbe, miután a függetlenségi esütörtökre nagy vitára készülnek, a melyben hír szerint 20-30 szónok is részt vesz s így a mentelmi tárgyalás esetleg két, talán három napig is eltart. Ebben az esetben az indemnitást a jövő héten fejezik be.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 17.

Alig ötven képviselő volt ma jelen az ülés elején.

Alig hogy Dániel Gábor alelnök a távol levő Apponyi helyett az ülést megnyitotta, valamely ismeretlen helyről felhangzott:

— Tisztelt Ház!

— Ki beszél? Hol beszél? — kérdezték minden oldalon.

Kovacsics István horvát képviselő volt a titokzatos szónok, a ki a szélen levő oszlopok mögül semmi biztatásra sem akart előbbre kerülni és így a képviselők kerültek beljebb.

Mert beszéde határozottan érdekes és hazafias volt.

Csakhamar egész gyűrű fejlődött

körülötte, mely gyakori élénk helyeslésekkel kísérte a beszédet.

Veress József után a fiatal Bujanovics keltett még érdeklődést: az agráriusok diszharmonianak tekintették fel-szólalását, a mely kétségtelenül rokonszenves volt.

Végül Benedek János beszélt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin.

Elnök fél 11-kor nyitja meg az ülést és bejelenti, hogy Visontai Soma 40 eladott magyar leány ügyében sürgős interpellációt fog előterjeszteni.

Következett

az **indemnitás** tárgyalása.

Kovacsics István: Az indemnitást elfogadja, mert az állam érdekei kívánják ezt és mert a költségvetés a rendes időben nem volna letárgyalható. Látjuk, hogy Széll Kálmán miniszterelnök minden erejét az ország s illetve az állam érdekének előmozdítására fordítja és Ausztriával erős harcot ví. Hogy a kiegyezést be nem fejezte, azért őt elítélni nem igazságos. (Tetszés jobbról.) Az ellenék eljárása és támadásai nem felelnek meg az állam érdekeinek. Hogy a paktum hogyan értelmezendő, afelett meddő vitát folytatnak, holott ebből az országnak semmi haszna sincs. A kormányt Ausztria elleni küzdelmében kötelessége volna mindnyájunknak támogatni, hogy Ausztriával szemben érdekeinket sikeresen védhesse meg. (Élénk helyeslés jobbról.) A kormányt most gyengíteni nem szabad, mert ennek az árát a magyar állam adja meg. (Tetszés.)

Mikor tűz van a házban, nem szabad a családnak civakodni, perlekedni, hanem közösen a veszedelem ellen kell fordulni. Így kell tennünk most nekünk és együttesen a közös ellenség, Ausztria ellen kell fordulnunk. (Zajos helyeslés.) Ha a kiegyezés készen lesz, intézhetjük el majd egyéb házi ügyeinket is. (Tetszés.) A kik a kormányelnököt támadják, nyújthatnak e garanciát arra, hogy utána erősebb ember jön, a ki érdekeinket jobban megvédelmezi. (Tetszés.) Nekünk horvátoknak — úgy mond — kötelességünk a kormányt támogatni és nem lehet egyes pártokkal dolgunk, hanem az egész magyar nemzettel, hogy vállalva támogassuk a magyar állam érdekeit. (Általános helyeslés.) Mindnyájunknak együtt kell küzdenünk Ausztriával szemben és mint két egymásra utalt nemzetnek közelednünk kell egymáshoz, miként a multban közeledtünk. (Általános helyeslés.)

Némelyek, így Rátkay azt mondta, hogy hálátlanok. Ez téves felfogás. Magyarország nekik semmitsem ajándékoz. Épügy megadóztatják őket, mint a magyarokat. Ha adósságunk van, mert kevés a fedezetök, ugyanez áll Magyarországra nézve is. Felszólalni is ezért tartotta kötelességének, nehogy őket kétszínűséggel vádolják; ők épügy beszélnek Horvátországban, mint itt. Ezt bizonyítja az ő egész multja és tevékenysége. (Éljenezés.) A horvátok épügy szeretik a hazát, mint a magyarok. Testvériségük-ről számot ad a történelem. IV. Bálát a horvátok mentették meg. Zrinyi Miklós magyar hőssé lett. Csak egy sötét pont van: Jellasics dolga De Jellasics nem volt a horvát nemzet kiküldötte, hanem a kamarilláé, aki számára osztrák katonákat asszentált. (Élénk tetszés.) És ha így egyformán hűséges fiai az államnak, hogyan lehet osztályokba sorozni őket.

Ha tudok keríteni, a szolgálával hazaküldöm. (bosszusan bár, de a legnagyobb eleganciával lép az utcára, hol néma fejbölintással fogadja házi szabójának alázatos köszönését)

II.

Dezső Viktor: (hivatalos szobájában az asztalra könyökölve mereng a kandallóban sístergő láng nyelveken)

József irodaszolga: (lábujhegyen be lépve az ajtón kezében levéllel) Nagyságos uram az a „bizonyos“ választ küldött.

Dezső V: (bosszus arccal) Csak ezt küldte?

József: Igenis kérem ásson.

Dezső: Elme! (öles hosszukat járkál fel s alá) Nyomorúság! Huszonötös kamatot ígértem a zsványnak s azt írja, pénzt csak betáblázásra ad.

Czitrom Dénes irnok: (illetett arccal jön ki a másik szobából) Nagyságos uram alázattal kérem egy igen nagy kéreessel . . .

Dezső V: Micsoda, maga mindig kér?

Czitrom D. — Az az hogy . . . hogy alásson megkövetem Nagyságodat . . . igen . . . akarom mondani . . .

Dezső V: Na, beszéljen hát kérem és ne makogjon itt, mint egy házinyul.

Czitrom D: (kabátja szélét huzgálva) Igen . . . azaz pár pernyi szabadságot kérnék alásson. A takarékpénztárba óhajtanék egy kevéske pénzt elhelyezni. Tetszik tudni anyósomtól kaptam 3 sertést: bizony kérem alázattal én eladtam.

Dezső: (megváltozott arckifejezéssel) Óh maga szerencsétlen! hát miért nem mondotta ezt előbb? No lássa Czitrom ur ilyen az ember.

— Szedte-vette, úgy felboszantott az előbb egy eset. No már el is mesélem, legalább mulik a haragom. Üljön na le, oda a pamlagra.

Czitrom D: Kö . . . köszönöm szépen, csak ide a székre ülök, ha megtetszik engedni.

Dezső V: (megtörölve szemüvegét): Hát . . . már hogy . . . igen, igen, úgy történt az eset, hogy egy akasztófárral jó barátomnak alártam egy váltót.

Egre-földre ígérte a becsületességet és gondolja becsapott a gézengúz . . .

Czitrom D: Hm, hm, be nagy kellemetlenség,

Dezső V: Bizony az, kedves Czitrom öcsém.

Czitrom D: (akaratlanul felkiált) Óh nagyságod! . . .

Dezső V: (mintha észre sem venni irnoka kitörését.)

— De az még hogy becsapott, nem esnék rosszul kedves Dénes fiam, hanem hogy éppen most kell ennek is jönni, mikor összes pénzemet ki kikölesönöztem, (hangsúlyozva folytatja) egy helyre adtam ezer forintot, másik helyre ötezret no a kisebb összegeknek meg az Isten a megmondhatója.

Czitrom D. Mindez csak nagyságod nemes szívére vall. Isten ellen való vétek vissza élni azzal.

Dezső V. Es mégis sokan vissza

élnék látja édes fiam. Csak itt van az a váltó eset. Tizenegy órára a föld alul is kikell teremtenem a váltó összeget, ha azt nem akarom, hogy nevémen csorba essék.

Czitrom D: És . . . és ha szabad kérdeznem, nagy összeg az?

Dezső V. (kacagva feláll s Czitrom vállára üt) Ugyan, ugyan kedves fiam, hova a menköbe gondol. Mintha nem tudnám miért kérdezi.

— Nemde kölesönözni akarja pár napig a sertés árát? Ugy-e bár eltaláltam? No de azt már nem fogadhatom el. Igazán nem fogadhatom el. Maga is szegény ember Dénes öcsém, rá van arra szorulva.

Czitrom D: (fészkelődik a széken, nyakát jobbra balra csavarja, gondolkozik és egy nagyot sóhajt.)

Dezső V: (mégegyszer megveregeti vállát) Tehát tegyen le róla öcsém. Nem tehetem magával szemben, bár elsőjéig kellene csupán. Hanem irántam érzett hűségeért még ma lépést teszek az érdekében.

Ujévre kiviszem, ha török szakad, hogy elsőrendű fizetést kapjon. Megérdemli öcsém.

Czitrom D: (megrázkódik és belső-zsebébe nyul; az izgatottságtól alig tud felkelni) Na . . . nagyságos uram, köszönöm . . . zsebéből egy marék bankót von. elő.)

Dezső V. Na, na fiam, tegye el, magának is kell.

Czitrom D: (sóhajtás szerű han-

WACHTER IGNÁCZ

országszerte ismert okleveles zongora készítő hangoló, ki városunk közönsége előtt már eléggé ismeretes s jelenleg városunkban időzik és a mélyen tisztelt közönség rendelkezésére áll. Előjegyzések: **László Albert és Társa** könyvkereskedésében eszközölhetők.

Nincsenek első és másodrangú állampolgárok, csak egyenlők. (Tetszés, helyeslés.) Nekünk közös ellenségünk van, a mely ellen közösen kell védekeznünk és együttesen azok ellen kell fordulnunk, a kik köztünk egyenlenséget akarnak szítani. (Általános élénk helyeslés.)

A kölesönös egyetértéshez pedig semmi egyéb sem kell, csak akarat.)

Ők lenn sziszifuszi munkát folytatnak és ezt méltányolni kell.

A dinasztia nem akarhatja az állam szegényedését, sőt ellenkezőleg annak gyarapodását óhajtja saját érdekében. A horvátok törhetlen hűséggel viseltetnek a dinasztia iránt. Az indemnitit elfogadja. (Elénk helyeslés. Számosan üdvözlök.)

Veress József: Azt fejtegeti hosszabban, hogy a magyar kormány sem nem független, sem magyar. Nem független, mert mindig Bécs akaratára érvényesül és nem magyar, mert a magyar faj óhajai, követelményei soha sem teljesednek. Ime, hogyan történhetnek másképp, hogy a kormány még azt sem tudja megakadályozni, hogy egy Mangra Vazul püspöki székhöz ne juthasson.

A választási törvény revízióját követeli. Általános községenként való titkos szavazást. Felhozza, hogy a székely nép egyre szegényedik és haladásukról, gyarapodásukról a kormány nem gondoskodik. A civillista felemelésének követelményét vakmerőnek tartja, miután magyar udvartartásunk nincs és csodálkozik felette, hogyan lehet ilyet kérni, mikor az egész civillista a másik versenyző állam javára és gyarapodására szolgál.

A mi a katonai követeléseket illeti, inkább a lefegyverzést kellene kimondani. Örökké ábránd lesz-e az általános béke és a nemzetközi bíróság.

Azt kívánja, hogy a volt nemzeti pártiak nyíltan valljanak színt ebben a kérdésben, mert meg van győződve arról, hogy Apponyi, ha még a nemzeti párton volna, a legerélyesebben tiltakoznék az újabb katonai követelés ellen. A tisztviselők fizetésemelését nem bírja meg a nemzet, különösnek tartja, hogy épen a legjobban dotáltakat akarják fizetésemelésben részesíteni. Az indemnitit nem szavazza meg. (Helyeslés a szélbalon.)

Bujanovics Gyula: Az indemnitit a kormány iránti bizalomból is megszvazza. Teljesen egyetért Nagy Ferencnek közgazdasági fejtegetésével és épen azért, mert Nagy sem agrárius, sem merkantalista, nagy érdemeket szerzett azzal, hogy szétválasztotta a közgazdasági érdekeket a politikai liberálistól. A gazdák mindenkor a közérdek képviselői is voltak. A gazdakongresszusoknak csak nevek voltak az, tulajdonképpen nem voltak egyebek, mint közgazdasági kongresszusok. És mindig az igazságot és nem osztályérdekeket szolgálták a gazdák. A gyengék megvédése és a különböző gazdasági tényezők és ágak harmóniája az önkívánások, miként azt Széll Kálmán min. elnök programjában kifejtette. Reméli, hogy Nagy Ferenc beszéde után a jövőben nem lesznek félreértések. Azt állítani, hogy nagy gazdák érdekeinek szolgálnak a gazdák, mint azt Vázsonyi mondta, vak elfogultság, vagy a dolgok meg nem értése. Az indemnitást — ismétli — megszavazza. (Elénk helyeslés jobbról.)

Szünet után

Benedek János örömmel üdvözlöi a horvátokat azon az uton, a melyet szombat óta követnek, hogy ugyanis a vitában részt vesznek és nyílt állást foglalnak a politikai kérdésekben. Örömmel

fejlesztik a testvériséget, de azért Zrinyi Miklóst oda nem ajándékozhatják a horvátoknak, mert Zrinyi Miklós magyar ember, református ember volt. De annál jobban örül annak, hogy nem értenek egyet Jellasiccsal és őt nemzeti hősnak nem tekintik, mint a hogy nem is volt az. (Elénk tetszés.) Ezután a kormány elleni bizalmatlanságát indokolja, tiltakozik a civillista és az ujonejutalék felemelése ellen s az indemnitit nem szavazza meg. (Helyeslés a szélbalon.)

Ezután *interpelláció* következett.

Visontai Soma interpellálta Széll Kálmánt, tudja-e, negyven somogyi leányt leánykereskedők által való elámitását, toborzását, Hamburgba szállítását, erkölestelen célokra eladását? Szigorú vizsgálatot, megtorlást kíván.

Széll Kálmán rögtön felelt: Mihelyt a dolgról értesült, a vizsgálatot azonnal elrendelte. A legszigorubb megtorlást igéri. A határszéli rendőrséget szervezni fogja.

A választ tudomásul vették.

A vitát holnap folytatják.

Az új vármegye.

Egyszerubb lesz a közigazgatás.

— nov. 18.

A vármegyei közigazgatás új korszaka kezdődik az új év kezdetén. Ekkor lép életbe az új ügyviteli szabályzat, a mely használaton kívül helyez sok hivatalos sallangot, intézkedik, utasítást ad ügyek gyors és pontos elintézésére, szóval megnyitja a hivatalos eljárás előtt azt az utat, a melyen igazi támogatója

gon) Tessék elfogadni, elsejéig azért, boldognak érzem magamat . . .

Dezső V. (kacagva) — Ej, no, már látom, hogy minden képpen példáját akarja adni törhetetlen loyaltásának. Hát legyen. Mennyi pénz az kedves Dénes öcsém?

Czitrom D. Kileneven forint könyörgöm, három mangalica sértést adtam érte kérem szépen.

Dezső V. (mohón nyulva a pénz után) Brávó! éppen annyi a váltó összeg mintha csak kitalálta volna öcsém (zsebre vágja.)

Czitrom D. (önérettől dagadó kebellet siet át a szomszéd szatócsához hol kihívó pozitúrával helyezkedik el egy ecetes hordóra s nem telik bele öt perc kilenc pohár kisüstönföttet bocsájt le a sóhajok utján.)

Dezső V. (roham lépésekben tart haza felé, miközben illatos havannára gyujt rá a tőzsdében.)

III.

Dezső V. (a terített asztal mellett ülve, poharát kocintásra készíti) — Ha megengedi méltóságod . . .

Méltóságos: Isten velünk kedves Dezső . . . apropos mielőtt kiürítenénk, mondja már, hogy és mint megyen hivatalában? Nincs valami ellen kifogása?

Dezső V. — Hm, ez már fogós kérdés méltóságos uram; de azért nincs panaszom. Az a jelszavam méltóztatik tudni: magad uram ha szolgád nincs. Egy-két órával előbb megyek fel, vagy

utóbb jövök haza az már nállam melleskes, ha a szükség úgy kívánja, édes örömmel dolgozom a kezelő személyzet helyett is.

Méltóságos: — Ugyan, ne mondja Dezső. Ez igazán dicséretet érdemel. Tekintettel is fogok lenni eme nekem igen tetsző nyilatkozatára.

Dezső V! — Hálásan megköszönöm Méltóságos uram, sőt kérem jelenben is széleskörben ösmert pártfogását.

Méltóságos: — No, no, értem. Minden esetre előnyben részesítem kedves Dezső a segédtitkári állás betöltésénél. Melegen fogom ajánlani a felsőkegybe.

Dezső V: — Köszönöm . . . nagyon köszönöm . . . talán méltóztatik kedvelni az ásványvizet, felette kellemes ezzel a könnyű borral Saját termés . . .

Méltóságos: — Milyen figyelem! no töltsön kedves Dezső. Isten velünk.

Dezsőné: (férjéhez somfordálva fűj lébe sug) Fogytán a bor, Viktor, adj kérlek pénzt.

Dezső V. (zavarát elrejtendő, köhécsel) Hehehe! igazán uaegyszerű! Tehát későbbben ő is elfog jönni. Brávó! — (hozzáhajolva) — A kaszliba van még nyolc forint, hozass rajta bort s kevés adagvizzel . . . hiszen értesz . . .

IV.

Dezső V. (szét vetett lábakkal ül hivatalos szobájában s az asztalán heverő kinevezési okmányban gyönyörködik)

Citrom D. (tétovázó léptekkel nyit be az ajtón) Alázatos szolgája, — bocsánatot kérek . . .

Dezső V. (homlokát ráncba szedve) Na, mi az?

Citrom D. Engedelmet kérek, ezer bo . . . bocsánatot kérek ha alkalmatlan vagyok, hiszen az sem baj, ha most nem tetszik is megadni, de . . . de az a . . . anyósom . . .

Dezső V. (dühösen) Megmondtam már önnek, hogy mikor sürgős és fontos dolgom van, ne háborgasson. — De egyrészt jól látom, hogy itt van. (szemüvegét homlokára tolja) — Hát hallja-e Dénes ur, micsoda eljárás az, mit ön művel hivatalon kívül? — Hallom, hogy tegnap is holt részegen botrányt csinált az Andrassy-ut sarkán.

Citrom D. É . . . én nem könyörgöm, soha nem voltam részeg életemben.

Dezső V. No ez már abszurdum, még tagadja is. Hiszen most is tök részeg. És ilyen állapotban mer belépni hozzám. Tüstént hordja el magát innen és dolgozzék mint a többi. Megérttem?

Citrom D. I . . . igenis kéremásson. (szinte bukácsolva megyen ki. Pár percig szemlesütve mereng az ajtó előtt, majd nagy busan át ballag a szomszéd szatócsához. Nem szól semmit; de kilenc pohár kisüstön főttet szinte bűvészhez illő gyorsasággal bocsájt le a sóhajok utján. Otthon meg az anyósához hozzá csapja a tejesbögrét.)

És mindennek a három mangalica az oka, na meg a segéd titkári állás.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debeczen, Főter, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen szinmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin“ arcz s kézbor finomító szszépitő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóvalfelülmúlja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s powder alá is igen ajánlható. Mint bőr-ápoló szer páratlan! Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

lehet a közéletnek, a helyett, hogy hosszú és rendszertelen voltával akadályos volna.

Szél Kálmán igen találóan úgy fejezte ki közigazgatásunk bajait, hogy Magyarországon hatvanhárom vármegyében hatvanháromféleképpen járnak el a közigazgatási ügyek intézésénél. A közigazgatási eljárás egyszerűsítésének jel-szava alatt megindított és immár szerencsésen befejezett munkálatoknak eredménye az új ügyviteli szabályzat.

Az új ügyviteli szabályok intézkedései nagy részben már tulajdonképpen kiállították a gyakorlati élet próbáját. — Mert a belügyminiszterium kodifikáló osztálya az egységes, országos érvényű ügyviteli szabályok kidolgozásánál nagy előszeretettel kereste és használta fel azokat a javaslatokat és intézményeket, amelyek valamely vármegyében a gyakorlatban már kitűnőnek bizonyultak. — Különböző dolgozatait, előadói tervezeteit előbb még a gyakorlati téren működő kiváló szakférfiak bírálatán is keresztül bocsájtotta és ezek csakis a legnagyobb elismeréssel szólhattak ezekről a széleskörű közigazgatási szaktudományával, szerkesztési szabatossággal és a hivatalos stílusban eddig sajnosannélkülözött tiszta, magyaros, élvezetes nyelven megírt ügyviteli szabályzatokról.

A szabályzat nevezetesebb intézkedéseit a következőkben ismertetjük:

(Hivatalos lap.)

A vármegyei új ügyviteli szabályzat egy vármegyei hivatalos lap létesítése iránt is intézkedik. Legkésőbb 1903. évi július hó 1-től kezdve minden vármegyében külön lapként „Vármegyei Hivatalos Lap”-ot kell létesíteni. A Hivatalos Lap szerkesztésével az alispán a vármegyei tisztviselők egyikét bizza meg. A Hivatalos Lap előfizetési árát a belügyminiszter jóváhagyása mellett a vármegye közönsége állapítja meg, az esetleg nem fedezhető lapkiadás a vármegye házi pénztárát terheli. A Hivatalos Lap hivatalos kiadvány, melynek minden rendelkezése a címzésben megjelölt hivatal, vagy tisztviselőt külön rendelkezés is éppugy kötelezi, mint az írásban kiadott külön rendelet. A Hivatalos Lap az állam hivatalos nyelvén jelenik meg. Közli a vármegyei szabályrendeleteket, közérdekű határozatokat, általános jellegű miniszteri vagy közpofokú hatósági rendeleteket, elvi jelentőségű határozatokat és más hasonló természetű közleményeket, továbbá egyáltalán oly hivatalos közleményeket, melyek nem bizalmas természetűek s melyek nem egyes hatósághoz vannak intézve, hanem a hatóságok nagyobb körét érdeklik.

A Hivatalos Lap hetenkint egyszer csütörtökön jelenik meg.

(Gyors elintézés.)

Az ügyviteli szabályzatban az ügydarabok elintézési idejére nézve a következő intézkedések vannak: Az előadók kötelesek a Ma jelzésű iktatványokat még

a kiosztás napján, az S jelzésűeket, valamint a többi soronkívül elintézendőket legkésőbb 48 óra alatt elintézni és az alispánnak bemutatni. A nem soronkívüli ügydarabokat az iktatószámok sorrendje szerint legkésőbb a kiosztás, illetőleg az átvétel napjától számított 8 nap alatt, terjedelmes és hosszabb tanulmányozást kívánó ügyeket pedig legkésőbb 15 nap alatt kell elintézni. Soronkívül kell továbbítani a nem illetékes hatósághoz postán érkezett jogorvoslati beadványokat és a más hatósághoz címzett pályázati kérvényeket. A soronkívüli elintézés kérdését az előadó által bejelentett kétség esetében az alispán dönti el.

(A telefon a közigazgatásban.)

A vármegye területén létesített közhasználatú távbeszélő-hálózatot a közigazgatási szolgálat érdekében minden erre alkalmas esetben fel kell használni. A távbeszélő útján történő és további eljárás alapjául szolgáló intézkedések az ily módon érintkező hatóságok és hivatalok között írásbeli feljegyzés mellett történnek még pedig úgy, hogy az irattári kezelés alatt álló ügyekben a központból a külső hatóságokhoz intézett rendelkezések, ugyancsak az azokra adott válaszok lényegét az érintkezők közege a tett intézkedésekkel közvetlenül összefüggésben álló ügyiratokra röviden feljegyzik s ezeket a feljegyzéseket keltezik és aláírják; saját kezdeményezésből keletkező, vagyis olyan ügyekben, amelyekre vonatkozólag beadványok még nincsenek, úgy a rendelkező, mint a végrehajtó hatóságok a távbeszélő mellett berendezett jegyzéskönyvek kiszakítható lapján előadói jegyzékeket szerkesztenek. Fontosabb ügyekben a távbeszélő útján való beszélgetéseket visszamondással meg kell ismételni, hogy ekként az esetleges félreértések és tévedések elkerültesse. A távbeszélő útján közlendő hivatalos intézkedéseket a tisztviselők, valamint a segéd- és kezelőszemélyzeti tagok mindig a hivatalfőnök megbízásából és nevében mondják ugyan be, de az intézkedések helyességeért és az előadás (beszélgetés) módjáért első sorban felelősek.

(A főszolgabíró és a nép.)

A főszolgabíró a vármegye közönsége által rendszeresített tárgyalási napokon, ilyenek nem léteben pedig havonként legalább egyszer, bizonyos előre meghatározott s a közönség tudomására hozott napokon járásának a szomszédos községek részéről is könnyen elérhető, nagyobb községeiben megjelenni köteles s itt a panaszok és kérelmek meghallgatása, az esetleges felvilágosítások megadása, a kihallgatások és a vizsgálatok foganatosítása, valamint a szükséges intézkedések közvetlen megtétele végett tárgyalási napokat tart. Hasonlóképpen előre megállapított látogatási napokon személyesen megjelenni tartozik a körzetéhez tartozó községekben.

(Udvariasság.)

A vármegyék számára kidolgozott ügyviteli szabályzat eltörli a hosszú, cikornyos, felesleges címzéseket s egyáltalán mellőzi a felesleges udvariassági szólásformákat, p. o. Van szerencsém, stb. Ezután csak ilyen címzések és meg-

szólítások lesznek a hivatalos iratokon: Belügyminiszter ur! Jelentem, stb. Ellenben az új ügyviteli szabályzat szigorúan meghagyja a tisztviselőknek, hogy a felekkel előzékenyek, szolgálatkészek, udvariasak legyenek. Kérdezősködés esetén a feleket felvilágosítással, értesítéssel ellátni tartoznak. Vagy ha ez nem áll hatáskörükben, a feleket utbaigazítással ellátni kötelesek. Ez a felekkel való udvarias bánásmód fegyelmi vétség terhe mellett, különös szigorúsággal meg van hagyva a községi és körjegyzőknek, kiket a köznép legközelebb talál ügyesbajos dolgaiban.

Csokonai-ünnep.

— nov. 18.

A Csokonai-Kör és a Városi Színház tegnap, Csokonai Vitéz Mihály születése napján halás kegyelettel adózott az életében annyit szenvedett, halála után is bírálói, ellenségei támadásaitól méltatlanul vértanuságra ítélt költő szellemének.

Csokonai az életében és halála után reá szakadt sok méltatlanság után immár túlélt a halált. Emlékének ünneplése tehát nem csupán a debreceni kegyelet sugallására feljúló elismerést jelent, hanem azt is, hogy értékét, alkotásait, nagy részt csokonán maradt szellemének gazdagságát egyre világosabban tárja fel az idő.

A Csokonai-Kör tegnap tartotta első felolvasó ülését és ezt egészen Csokonai Vitéz Mihály emlékének szentelte.

Erre az ünnepre fényes, nagy közönség töltötte meg az Arany Bika disztermét. Ott volt a város értelmiségének színe-java, gyönyörű koszorúja a debreceni nőknek és a lelkes fiatalok.

Az ünnepi felolvasó ülés Rácz Károly zenekarának Csokonai-dallamokból összeállított nyitányjával kezdődött. Rácz Károly izléssel, ügyesen, jó érzéssel állította össze ezeket a másfél száz év óta el nem évülő édes, andalító magyar dalokat és művészi egyszerűséggel is adta elő.

A Csokonai-Kör megnyitó beszédét az elnök, Géresi Kálmán tartotta. Szólt a Csokonai-kör hivatásáról a változott viszonyok közt. Bécs, Páris, London ez előtt 100—200 évvel is éppen az volt, a mi most: nemzeti főváros. Mig ellenben Budapest németajku városkából hirtelen nőtt az ország hatalmas fővárosává; ezért ragadott minden vezetést magához. A vidék két főhelye a nemzeti művelődés szempontjából Kolozsvár és Debrecen, amaz egyetemével, sajátos külön erdélyrészi magyar műveltségével, Debrecen pedig mint az ősi magyar művelődés egyik forrása, melybe a magyar protestantizmus 3 századon át helyezte el a tudományosság, a nemzeti művelődés kincseit. Es azért ez a két város is mennyire elmaradt Budapest mögött. Mindamellett megvan saját, erős, határozott hivatása a nemzeti munkában és ezt fejleszteni, irányítani, a közre hasz-

Vasárnap, e hó 16-án megkezdődött a
nagy karácsonyi vásár
Mezey Gyula

női divat és ruhaalkak áruüzletében, hol mindennemű,
szakmába vágó czikkek igen jutányosan árusíttatnak.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives látogatását.

mossá tenni iparkodik a Csokonai-Kör, mely rendeltetését és súlyát abban keresi, hogy a közönség és a nemzeti művelődés közt a kapcsolatot minél szorosabbra fűzze. Az elnök ily kapcsolatnak jelezte a Csokonai emlékének ápolását s felemlítette, hogy a Csokonai-Kör 1903-ban méltó módon meg fogja ünnepelni a kuruc idők s II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékét is.

Ezután *Könyves Tóth Kálmán* lépett a háttérben délszaki növényekkel díszített emelvényre s elszavalta szép, bensőséges, tartalmas és fenn szárnyaló költeményét. A költemény im ez:

Csokonai Emlékezete.

1902. Nov. 17.

Irtá: *Könyves Tóth Kálmán.*

Csokonai! multadra visszanezve,
Utaidon mereng a képzelet.
Látván beszédes ajkad öntve érezbe,
Hegyen és völgyön járhatunk veled.
A merre lépsz: bu s baj bozótja nő fel;
Hajnalt remélsz, holott éjféltre jár,
Majd hír szárnyán röpülsz varázs-erővel,
Mint hamvából kikelt főnixsz madár.

Te nem lehetsz hütüköre korodnak,
Fenkölt lelked szentelt oltár kövén
Jövő idők uj eszméi lobognak.
Társaid közt ugy élsz, mint jövevény.
Békóban is szabad — kedély világod...
Lehull a lánc... lelked jövőbe néz.
Szobrod glóriával övezve látod,
Jövőnek élsz, sors-üldözött Vitéz!

Minő rövid... s mégis örök a pálya,
Völgyben halad, majd fönt a szirt fokán;
Gyarló test s dicső szellem vad csatája...
— Kódfátyolképen tűnő látomány! —
Ha győz a por: a hős is gyöngye, törpe,
S mint földi szenvedélyek rabja nyög.
Lánglelke bár magas egekre törne:
Leköti szárnyait a durva rög!

Szegény Vitéz! vívtad te is e harcot,
Erőt veszítve néha roskadál,
Sziveden ég a seb... halvány bus arcod.
Szólj... s a bajnok újra talpra áll,
Nyomon ha sujt, s csalódás könnye árad,
Géniuszod forgatja fegyvered,
Hiában döntögetik szikla-várad,
A diadal babérját elnyered!

Titokzatos, benső vágytól epeztve,
Égi ihlet lantot pengetni készit,
S feszítnének bár durva fa-keresztre,
Vérző szived leküzd ezernyi vést,
Előítéletek botránykövére
Szégyenfoltokkal mázolja neved,
S te elvonulsz, kenyértől fosztva — félre,
Pajzán dalod keserűen nevet!

Ha vándor-utra kelsz, partot nem érsz
Tovább sodor kitörő fergeteg;
Vaksors zudit nehéz követ elédbe.
Szivedet is Amor sebezte meg!
Hü muzsád, és szegény anyád szerelme,
Kisérnek el tövises utadon,
Mosolyt esznek sok but látott szemedbe,
S nem oly sivár a kietlen vadon!

Ha vádolták? a vád azokra hárul,
A kik tépdesték lelki szárnyait,
S remegve szabad eszmék dalnokátul,
Ocsárolták, mit a költő tanit
Ki tévedett? a kort vádoljuk érte,
Mely gyűlöli, ki azt előzve jár,
Rózsát ne ültess jégsarki vidékre,
Komor éjen ne zengjen a madár!

Te énekelsz... bár éj borong körülted,
Jós! ki látod az éjt bontó napot!
Jeges mezőn dalod virágot ültet,
Tavasza vársz s kikelnek a magok.
Nagy álmódó! álmód valóra válik,
Lillád, Tihany s a „csalpa, vak Remény“
Kárpátoktól átcsendül Adriáig,
Visszhangja zeng ma, neved ünnepén!

Mikor ősi tanyádból is kivertek,
S viharral versenytfutva könnyezél,
Mint anyjától kidobott árva gyermek,
Kinek ruháján ki s befúj a szél, —
Gondoltad-e, hogy születés-napodra
Késő utód örömmel ünnepel
S magyar Anakreonnal egybeforrva,
Dalodra gyujtva háladalra kel?

Dalod, mint Veszta örök tüze égjen,
Honszerelme gyujtva ezreket,
Szobrod világítson ez égi fényben,
Igy éj hazánkban újabb ezredet,
Örüljete! a népies dalokban,
Miket reánk Csokonaink hagyott:
Édes hazánknak örök szive dobban!
Te élsz... a költő nem lehet halott!

Harcolsz magaddal és a nagy világgal,
Csapong a kedv... míg bus szived sajog.
Utazol vakmerőn, árvizen által,
Sajkád roncsokká török a habok;
De árboca szilárd, leng a vitorla...
Muzsád tulharsog százados vihart,
Igy száll emléked késői korra,
Csok a por az, mit sirod eltakart.

Neved dicső Eszmévé tömörülve,
Nemesre, szépre gyujtó égi láng.
Jövel, áraszd e fényt, ma is körünkbe,
Lobogónkon ragyogj jelszó gyanánt!
Tövískoszorud is, mithósi dalnok,
Virágot hajj, gyümölcsöket terem.
Rég elnémult kobozt pendülni hallok,
Szépért hevülni taníts, Mesterem!

A nagy hatású költemény után a városi dalegylet tagjai énekelték el gyönyörűen *Mácsay* karnagy átiratában *A tihanyi echóhoz* című dalt.

Majd a Kör buzgó, lelkes titkára dr. *Kardos Albert* következett, aki *Csokonai kritikái* című tanulmányában ismertette azt az igazságtalan harcot, melyet Csokonai ellen halála után *Kazinczy* és különösen *Kölesey* indítottak. De a költő megkapta elégtételét *Toldi* Ferentől, aki sikra szállt érte barátai-
val, mestereivel és kijelölte Csokonai méltó helyét. Szólt *Dóci* Lajos értékes tanulmányáról is. Szép, gondosan kidolgozott munkáját zajos taps jutalmazta.

A taps-áradat megnövekedett, midőn *Jeszenskyné* Csáder Irén elszavalta Csokonainak két költeményét: *Rózsabimbóhoz* és a *Reményhez* címűeket. Végül a városi dalegylet *Székács* Gyula kuruc nótáit énekelte s ezzel a minden ízében sikerült, nagy hatású ünnep véget ért.

Csokonai szerelme.

A Városi Színház diszeldadása.

Este a színházba gyűlt az ünneplő közönség.

A színház megtette a magáét, tisztelet illeti érte.

Szigligeti jámbor, irodalmi színekre törekvő színművét a színészek teljes ünnepi buzgósággal játszották. Kivétel nélkül mindannyian méltók a dicséretre.

A közönség áhitattal figyelte a régi világ egyszerű alakjai körül forgó szerelmi játékot.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A rókák.

Fővárosi és vidéki lapok sporthirei: „Ó királyi herceg Torontálban vadászva egy nap 35 rókát lőtt.“ — A b. herceg Écskán egy nap alatt 14 rókát terített le.

Fővadászmester: Na jöjjön kedves Penyácska, készítsük el a lapoknak a tudósításokat.

Penyácska erdész prakszi: Igenis főnök ur. Hány iv papirt vegyek elő?

Fővadász: Elég lesz tiz. Ma szerény tudósításokat fogunk küldeni... Irjon!... Tehát... (diktál) a vadászat reggel hét órakor kezdődött és szakadatlanul tartott este 10 óráig...

Penyácska (megfelelkezik a köteles tiszteletről): Hehehe!...

Fővadász: Mit röhög, tinó?...

Penyácska: Bocsánatot kérek, már este 6 órakor teljesen sötét van!...

Fővadász: Fogja be a száját. Egy királyi herceg a sötétben is lőhet!

Penyácska (sóhaj): Bizony az lőhet...

Fővadász: Folytassuk. (Diktál)... A vadászat fényesen sikerült. Bernstein királyi herceg egymaga...

Penyácska: Bocsánatot kérek, nem hallom a szavakat. A nagyteremben reggel 9 óra óta isznak az urak, ugylátszik már nagyon fog rajtuk a pezsgő, borzasztóan kiabálnak...

Fővadász (ordít):... királyi herceg egymaga 82 rókát...

Penyácska (íjedten): Ni! a kis gróf az udvaron rosszul van... na né!... hogy ró...

Fővadász (loyalisan): Ezt is a királyi herceg javára kell írunk. Javítsa ki a 82-öt 83-ra!

Penyácska: Hej haj! Ha Penyácska nem volnék, királyi herceg szeretnék lenni! (Javit.)

—il.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 18. kedden: *Párizsi élet*, daljáték.
Nov. 19. szerdán *Az alyafiak*, színmű.
Nov. 20. csütörtökön *Katalin*, daljáték.
Nov. 21. pénteken *Katalin*, daljáték.
Nov. 22. szombaton *Katalin*, daljáték.
Nov. 23. vasárnap d. u. *Régi szerető*, népszínmű, este *A zalameai bíró*, színmű (*Ujházy* Ede vendégjátéka).

— (Avagy virág vagy te?) Más helyen megemlékezünk a Csokonai-ünnepnek a városi színházban lefolyt részéről. Itt csupán azt említjük meg, amit a kegyelet rovatában, ama hirdás során, ünnepreállítás lett volna felróni. A színház ugyanis tegnap félig sem telt meg. A közönség röstelheti ezt a közömböséget. Az azonban még elszomorítóbb, hogy az ifjuság állóhelye valósággal oly sivár volt, mint a letarolt fa most a vad novemberi szelek után. Vajjon ezt fiatal-ságot csakugyan a Lotti kisasszony utálatos pöndörödése i zgatná csupán? Nem hisszük! Mert a Shakspeare-estéken, Bánkban előadásán is roskadásig megtöltöttek az ifjak minden helyet és lelkesedtek igazi nemes tüzzel. Inkább azt kell feltennünk, hogy valami más ok játszott bele a dologba.

Az ifjuság sorainak hézagossága azonban mindenképen bántó volt.

HIREK.

Napló.

Episzmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Nov. 19. Este 8 órakor a műpártoló egyesület lakomája az Angolkirálynőben.

Nov. 19. Képzőművészeti megnyitása a városházán.

Nov. 19. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Nov. 26. D. u. 8 ó. Városi rendes közgyűlés.

Dec. 20. A Székely Bazar megnyitása.

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

*** Dr. Wolafka Nándor tiz éves jubileuma.** Tegnap 17-én volt tiz éve annak, hogy dr. Wolafka Nándor v. püspök Debrecenbe jött plébánosnak. Hívó megragadták ez alkalmat, hogy szeretett lelképásztoruk iránt szeretetüket és tiszteletüket kifejezzék, s hálát adjanak azért a nagy szeretetért, fáradhatlan buzgóságáért, melylyel hűveinek lelkiüdvét, egyházközségének javát és felvirágoztatását előmozdítani oly önzetlenül, s fáradságot és áldozatot nem kimélő módon igyekezett. Reggel 9 órakor ünnepies istentisztelet volt, melyen az egyházközségi bizottság és iskolaszék, az összes iskolák növendékei és nagyszámu hívő közönség vett részt. Mire után a tisztelgések következtek. A papságot Szabó István vezette az ünnepelt elé; az egyházközségi bizottság és iskolaszék Unger Gusztáv főgondnok vezetése alatt tisztelgett; azután Molnár Kálmán h. igazgatóval élén a tantestület tisztelgett. Az elemi fiú és leányiskolák részéről egy-egy kis küldöttség élén mondták el a kis szónokok szívből fakadt üdvözlésüket, 12 órakor pedig a róm. kath. főgimnázium tanári kara jelent meg Váradi Károly igazgató vezetése alatt, s fejezte ki jókívánatait.

Az ünnepelt meghatva köszönte meg minden egyes küldöttségnek a szeretet eme nem várt, egyszerű s nem mesterkéltny megnyilatkozását s biztosította őket, hogy jövőben is minden tehetségével hűveinek s egyházközségének javára fog munkálkodni. Magánosok is sokan felkeresték e napon a népszerű püspököt, hogy jókívánataikat kifejezzék.

A püspököt egy tisztelője: *Dömötör György* tiszta löki plébános a tiz éves évforduló alkalmából szép költeménnyel lepte meg, melynek két végső szakasza így zeng:

Szép Debrecen! Te Kálvinista Róma!
Hol a magyar szív oly hűven dobog,
Tiz fényes évek szemtanúja, szólj ma!
Érzelmek mily bensők: boldogok.
Wolafka míg él, mindig azt tanítja,
Mit eddig oly lángolva hirdetett;
Egy a jövőre boldogságának útja;
Szeresd e szép hont, ezt a szent hitet!

A föld, az ég szülőanyánk, e kettő,
Melyért, míg élünk, élni-halni-kell.
Kebünkbe szikrát rejtett a Teremtő;
Te lobbantád azt szíveinkbe fel.
Oh csak tanítsd, tanítsd ez árva népet:
A földön Ének élni egyedül...
Jutalmad érte egykoron megérjed;
Eget ha nyersz majd örök érdemül.

*** Rovás írás Debrecenben.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy *Hermann Ottó*, a kiváló természettudós vasárnap Debrecenben tartózkodott s megtekintette *Haranghy György* hortobágyi fényképfelvételeit, melyek művészi értékük-nél fogva nagyon alkalmasak arra, hogy a kiváló tudós legközelebbi, nagyobb szabásu természetrajzához a Hortobágy leírásánál illusztrációkul szolgáljanak. *Herman Ottó* különben a *Tóth Béla* és *Király Pál* által a régi jelképes rovás írás körül folytatott tudományos vita óta, kutatásokat folytat az országban s ab-

beli nézetének több ízben adott kifejezést, hogy ha a régi magyaroknak volt jelképes rovás írásuk, úgy itt Debrecenben, a magyarság ősi fészkeben ennek az írásnak valahol feltétlenül nyomának kell lenni. Széll Farkas kir. táblai tanácselnökkel, a kiváló történetiróval vasárnap meg is tekintette Debrecen egyik legrégebb házát, özv. Szikszay Józsefné urasszony főtéri házát, a főútszé mellett. A ház urnője szívesen mutogatta meg a két tudósnak a ház minden részét, de bizony ott a rovás írásnak semmiféle nyomára sem akadtak. A rovás írás kérdésének megoldása különben, annyira fontos, hogy azokat, akik esetleg ilyen rovás írás birtokában vannak, vagy rovás írással ellátott tárgyakról tudnak, szíveskedjenek bennünket szerkesztőségi helyiségünkben felkeresni s erről tudósítani.

*** Debrecen város legtöbb adót fizetői.** Lapunk tegnapi számában közöltük Debrecen város legtöbb adót fizető polgárainak névsorát. A névsor most 15 napig, illetve e hó 30-ig közszemlére lesz kitéve a városházán. Az ellen az esetleges felszólalások az igazoló választmányhoz idő alatt beadandók.

*** Nagy hajtóvadászat.** Vasárnap, — mint ezt előre jeleztük, — nagy hajtóvadászat volt B.-Ujváros határában a *Semsey-féle* birtok vadászterületen. A vadászon részt vettek Debrecenből Kaszanyitzky Endre, Péchy Kálmán és Péchy Károly, Szögyény Janos, Veszprémy Zoltán, Baróthy Béla, Szalay József, Orosz Sándor, Vinnay Géza, Balázs Odón, Konkoly Thegő Miklós, Halassy Tibor, László Miklós, Csanak János stb. Az uri vadásztársaság 119 nyulat lőtt.

*** Debrecen s az idegen forgalom emelése.** Megirtuk már, hogy a fővárosban legutóbb alakult utazási és idegenforgalmi társaság az ország fürdőinek, üdülő helyeinek vezetőségét s a nevezetes látni-valókkal bíró városok előjáróságait meghívta egy Budapesten ma tartandó értekezletre. Debrecen városát, — melynek sok nevezetes helye, érdekes látni-valója van, — Király Gyula tanácsos fogja képviselni a városi tanács megbízásából. Király Gyula tanácsos már a tegnapi napon elutazott Debrecenből a fővárosba.

*** Dohánybevételek Debrecenben.** A dohánybevételek Debrecenben a jövő december hó 15-én kezdődnek meg és február hó 25-ig fognak tartani, mely körülményre már jó előre felhívjuk az érdekelt gazdaközönség figyelmét.

*** Talált hulla a Cserén.** Lapunk tegnapi számában jelentettük, hogy a Cserén egy tuskó-vágó kunyhójában egy idősebb ember hullájára akadtak. A csendőrség tegnap éjjel vizsgálatot tartott a helyszínen s a hatóság részéről jelen volt a vizsgálaton *Balkányi Emil* kerületi orvos, a ki a hulla testen külerőszak nyomát nem fedezhette fel, de miután a csendőrség egy véres dorongot talált a hulla mellett, javasolta a hulla tüzetesebb megvizsgálása céljából, — annak felboncoltatását. A hullát be-szállították a helybeli kórházba, hol a mai napon felfogják boncolni: A hulla egyébként *Óry András* debreceni lakosé a ki tuskót vágni ment ki a cserére. Fellesége, most már özvegy *Óry* Andrásné azt állítja, hogy az 56 éves ember sohase volt beteg.

*** A téli kabát tolvaja.** *Ujlaky József* helybeli terménykereskedő panasolta tegnapi rendőrségen, hogy egyik helybeli kávéházból ismeretlen tettes a télikabátját ellopja. Az *U. J.* monogammos télikabát tolvaját most keresi a rendőrség.

*** Tolvajcsomagszállító.** *Patkai István* szatmári lakos tegnap debrecenbe jött s a vasutnál rábizta a csomagjait egy kis fiúra, a ki azok hazaszállítására vállalkozott. Csak hogy az ifju csemete, az uton egy alkalmas pillanatban meglépett. A rendőrség keresi.

*** Befejezett szemleut.** *Borhy Sándor* m. kir. csendőrfőhadnagy befejezvé a hajdumegyei őrsök felett tartott szemleutját, tegnap este hazaérkezett.

*** Szerenád Sesztina Jenőnek.** A kereskedő ifjak társulatának dalköre tegnap este 9 órakor *Sesztina Jenőt*, a társulat közszeretében álló elnökét nevenapja alkalmából szerenáddal tisztelte meg *Simonffy-utcai* lakásán. A dalegylet néhány mű- és népdalt adott elő *Frenczl Rezső* karnagy vezetése alatt.

*** Elgazolt hajcsár.** A *Vince István* t.-füredi lakos Debrecenből hazafelé igyekezett három jó pejlovával. Be volt kaparászva s jól megbiztatta a lovakat, mire azok sebes futással ragadták a könnyű szekeret. Nagy István debreceni tanyai lakos éppen teheneket hajtott T.-Füred felé s hallotta ugyan a kocsi-zörejt, de megismervén a paraszt szekér zaját, nem gondolta, hogy olyan hamar nyakán terem a veszedelem. Nyugodtan terelgette a teheneket lefelé az országútról, egyszerre csak a lovak alá került. A három ló patkója s a szekér úgy összetörték a szegény embert, hogy az orvosok véleménye szerint három hétnél tovább fogja nyomni az ágyat.

*** Kirendelés.** *Bodnár András* csendőrmestert feleletes hatósága a szoboszlói csendőrorshöz rendelte ki az őrs vezetésére.

*** Szorgalmas tolvaj.** *Madrig Mihály* körtvélyes tanyai lakos jelentést tett a csendőrorshoz, hogy töle ismeretlen tettes bizonyos mennyiségű pénzt és ruhát ellopott. A csendőrség kiderítette, hogy a tolvaj *Zilahi Gábor* napszámos, kit el is fogtak. A nyomozás során nem kevesebb mint még 6 rendbeli lopás bizonyult a szorgalmas tolvajra. Megkározította *Pádán Miklóst*, *Gál Andrást*, *Kollár Andrást*, *Oláh Pétert*, *Peró Bálintot* és *Bugyik Istvánnét*, összesen mintegy 100 K. készpénzt és 200 K. értékű ruhát és egyéb értékesíthető ingóságot emelve el tőlük. — Mivel valószínű, hogy a tolvaj szabadon bocsátása esetén megszökne, a csendőrség fogva tartotta *Zilahi Gábort*. Nem lehetetlen, hogy a további nyomozás még több gazságát fogja leleplezni a szorgalmas tolvajnak.

x A szerencse olyan mint a lidérc. Az emberek gyarlósága abban tünik ki, hogy szerencsésüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fény világit, addig kell kaparni utána.

A legutóbbi sorsjátékában a legnagyobb nyeremény, a 600,000 koronás jutalom, a *Wolf Hugó* bankháza által eladott $\frac{1}{8}$ beosztásu sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főarúsító egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hova szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni. Kisérelje meg tehát mindenki szerencsésjét és rendeljen osztyálsorsjegyeket *Wolf Hugó* bankházában, Budapest, *Bálvány-utca 10.* Az új terv szerinti, 5000 nyereménynyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg.

A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

x Hoff Albert ékszerész értesíti a n. é. közönséget, hogy a városház alatt arany és ezüst ékszer-üzletét és műhelyét piac-utca 29. sz. a városházával szembe a debreceni sörház épületébe, emeletre helyezte át, a hol arany és ezüst ékszer és óra-raktárát dusan felszerelve, meg- lepő olcsó árban a legszebb kivitelben a t. vevőközönség b. figyelmébe ajánlja. — Valamint minden e szakba vágó meg- rendelések javítások és vésnöki munkák jutányos árban készíttetnek.

x A budapesti Bogdány S. osztálysors- jegy-elárusító cég mai hirdetését ol- vasóink különös figyelmébe ajánljuk. A cég másé szerencséséjéről ismeretes, mert nála huzzták ki a 600.000 koronás főnye- reményt, két ízben 400.000 koronát, két ízben 200.000 koronát, két ízben 100.000 koronát és számos kisebb főnyereményt fizetett ki a cég ügyfeleinek.

TAVIRATOK.

A király állapota.

Bécs, nov. 17. (Saját tudósítónk távirata.) Ó felsége a király ma hajnali 4 órakor felkelt, de miután heves fájdal- makat érzett, újból lefeküdt s 6 óráig ágyban maradt. Ma már kihallgatást akart adni, de orvosai tanácsára ezen szándékáról lemondott.

A belga király elleni merénylet.

Brüsszel, nov. 17. (Saját tudósítónk távirata.) Rubino ma kijelentette a vizs- gáló bírónak, hogy ő voltaképen bosszút akart állani Lipót királyon azokért a sérelmekért, melyekkel az leányát Lónyay grófnét illette, azért, hogy Lónyay grófné édes anyja koporsójánál imádkozni akart. Érdekes, hogy Lónyay grófné üdvözlő táviratot küldött atyjának szerencsés megszabadulása alkalmából s Lipót ki- rály megtiltotta, hogy a táviratra vála- szoljanak.

A zágrábi statárium megszüntetése.

Zágráb, nov. 17. (Saját tudósítónk távirata.) A horvát bán ma keltezett rendeletével megszüntette a zágrábi sta- táriumot.

Elitelt róm. kath. lelkész.

Budapest, nov. 17. (Saját tudósítónk távirata.) Markos Gyula róm. kath. lel- kész a *Herko Páter* című élelapon erősebb modorban megtámadta Fejérváry báró honvédelmi minisztert s illetve a miniszteriumot. A hivatalból indított sajtópört ma tárgyalta a pestvidéki tör- vényszék, mely vádlottat becsületsérté- sért 150 korona pénzbírságra ítélte.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Irta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

18.

Szalacsi Zoltán, vagy Pándy Zoltán, vagy báró Linden Zoltán, vagy gróf Ge- rendi Zoltán Mert tudnivaló, hogy Pándy Adorján — tetszik ismerni Pándy Ador- jánt? neje báró Linden Cecil volt, sze- gény bárókisasszony, a ki rokonainál, gróf Gerendiéknél élt kegyelemkenyéren. És ki volt gróf Gerendi Öskár?

Gerendi Odön gróf egyetlen fia, hu- szártiszt, léha, szőszegő síheder, a kit

érdeme szerint egy derék tigris marcang- golt szét az afrikai sivatagon. Eljen a derék tigris! Eljen Szalacsi-Linden Pándy -Gerendy Zoltán!

Ilyesmiket dadogott össze-vissza. A főispán ilyedten nézett rá. Sigrái Mór gróf, a ki a mellette ült, rángatni kezdte a ka- bátját. Szemközt Diósi Pál integetett fe- léje mind a két kezével, hogy üljön le, hagyja abba.

De Pándy Adorján előtt ekkor már tüzes, vérvörös, kékes-zöld karikák usz- tak a levegőben. Kapkodott a székhöz és szemeit az ég felé forgatva, petyhüdt, fehér, lázas ajakkal dadogta tovább:

— En vagyok, én. Köszönöm De- rék fiu. Zseniális. Megérdemli. Sőtét éj- szaka. Megfolytottam. Oly szép volt mi- kor meghalt. Későn tudtam meg. A gróf elpusztult. Bebalzsamoztattam. A fiu nem lesz elhagyatva. Emelkedni fog. Köszö- nöm. Hah! Ah! Levegőt!

— Adorján megbolondult! suttogták jobbra-balra.

A főorvos felált, hogy odamenjen barátjához. E pillanatban Pándy Adorján ajkán erős sikoltás tört ki és Pándy Adorján a levegőben hadonászva, ájultan roskadt az asztalra.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma kedden, nov. 18 án:

A párisi élet.

Daljáték 4 felvonásban.

Személyek:

Gondremark, báró — — — Krémer Jenő.
Gondremark báróné — — — Csige Ilonka
Gabrielle, kesztyűvarónő — — — Felhő Rózi.
Frick, Adéri — — — — — Karacs Imre.

Holnap szerdán, november 19-én

Az atyfiak

Színmű.

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA
CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT
A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK AETALAMIRE
DÖNTŐ BIZONYITEK
* AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK MÉRÉSÉRT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEKI

ESETLEG **EGY MILLIÓ KORONA**
RESZL: **600.000 KORONA**
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "

90.000 - 30.000 - 70.000 - 50-50
A XI. sorsjáték I. osztályu huzása már **NOVEMBER 20. és 21-én** történik, s ehhez kismert szerencsészi- mait ajánlja míg a készlet tart. *

1/8 EREDETI SORSJEGY az I. osztályra 1.50
1/4 " " " " 2.-
1/2 " " " " 6.-
1 " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST.
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBÍZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLÉKELNÜNK, MIÁLTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÜK VÁRUNK
BEFIZETÉSEIKET, PORTOMENTÉSEN TELJESÍTÁSTIK.
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizeti, mégis a titoktartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni.

Ajtalunk kifizetett főnyeremények

A m. kir.

OSZTÁLYSORSJÁTEK
november 20-án kezdődő MUZÁSARA
postafordultával küldünk szét sorsjegyet az I-es osztályhoz:

1/8 á K. 1.50 **1/4 á K. 2.-** **1/2 á K. 6.-** **egész K. 12.-**

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt

KIS SZAMOK:
1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig és más SZERENCSE SZÁMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:

FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA
BOGDÁNY S.
BUDAPEST, Sas-utca 23. I.
Telefon 14—41.

602.000 kor. a 240-es számra.
400.000 kor. a 11.710-es számra.
200.000 kor. a 98.534-es számra.
100.000 kor. a 79.559-es számra.
100.000 kor. a 94.760-es számra.
90.000 kor. a 2407-es számra.
40.000, 30.000 és sok más nagyobb nyeremény.

Egy szakképzett gazdasági ispán állást keres, esetleg béresgazdai állást is elfogad. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Kis nemzeti zászló jelzi!

A színházzal szemben, 19. szám alatt látható reggel 8 órától egész este 10 óráig.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a világ és a XX. század legmeglepőbb találmányával megérkeztem!

Az egész világ bámulattal fogja e remek alkotást megtekinteni s minden művelt állam polgára kalapot fog emelni a magyar technika e nagy vívmánya előtt.

Rólunk, magyarokról mindenki azt állítja, hogy semmi fontosabb találmányt sem tudunk felmutatni. Ezen állítást alaposan megegyeztettem ezen csodatalálmány, mely nem más, mint egy Magyar- és Németországban szabadalmazott és Európa több államában és Amerikában szabadalomra bejelentett

csoda-íróasztal

mely oly azért csodálatos, mert mind a mellett, hogy egy rendes íróasztalnál nem nagyobb t. i. 148 cm. hosszú, 80 cm. magas, 88 cm. széles, mégis egy egész lakásberendezést tartalmaz és pedig! egy teljesen felszerelt ágy, egy teljesen felszerelt mosdószekrény zuhanynyal, egy teljesen felszerelt éjjeli szekrény, egy éléskamra, egy teljesen felszerelt tábori konyha 12 személy részére, egy étkező asztal 7 személy részére, egy kis asztal 3 gyermek részére, egy másoló prés, egy betörés ellen biztosított pénzsekény vilanyesengővel, bárhova alkalmazható, egy kis íróasztal mely tetszés szerint állítható, rajzolóknak, festőknek igen alkalmas, egy szekrény két fiókkal, okmányoknak, azonkívül egy cipő-felhúzó és lehúzó.

Megemlítendő, hogy ezen tárgyak egy kulccsal egyszerre bezárhatók.

Ne mulassza el senki ezen ritka alkalmat, mely nem minig kínálkozik s tekintse meg mindenki e világra szóló csodatalálmányt, melyet feltalálója magyar fából, magyar kézzel, magyar földön, magyar stílusban készített.

A belépti-díj: 20 fillér. Katonák és 10 éven aluli gyermekeknek 10 fillér. A ki e csekély belépti-díjat egy ritka látványosság megtekintéseért nem sajnálja, az nemcsak magának szerez ez által élvezetet, hanem néhány fillérével egy lépéssel előre segíti vinni a magyar tudomány fejlődését. Melyik magyar ember ne tenné meg, mikor csak néhány fillérről van szó? — A n. é. közönség becses pártfogását kéri

a feltaláló.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

A legjobb arc-
szépitőszer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitünő toillet szappanok a
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra. =

Serail-puder. Kiváló finom arcpor háromszinben, fehér, rózsza és créme 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszerárban, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára
70 fillér

Az időjárás fenyeget

30 fok hideg van!

— Nem kell megijedni, —

csak el kell menni és meg kell venni egy NEUMANN M. féle saját készítményű téli ruhát, vagy egy gyapju szövettel bélelt elegáns angol téli felöltőt, vagy szőrmével bélelt saccot — és akkor — jöjjön a minnek jönni kell — a tél.

Van városi és utazó bunda, meg lábzsák is.

Debreczenben csakis NEUMANN cs. és kir. udvari szállítónál, Piacz-u. 49.

ELSŐ KÉZBŐL LEGJOBBAN VÁSÁROL.

Magyarország legnagyobb hangszergyára réz-, fa-, fuvó- és vonós hangszerekben

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója.

Budapest, II. Lánchíd-u. 3. szám

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetok, trombiták, czimbalmok.

Általam konstruált TÁROGATÓK 30 forinttól feljebb

Iskola és zongorakeret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatatlan hangokkal. Különlegesség: acélhanghangverseny-harmonikák. Saját minták.

TELJES ZENEKAR FELSZERELÉSEK

= a legjutányosabb árban, előnyös feltételek mellett. =

KÉPES ÁRJEGYZEK

és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmonikumokról, c) harmonikákról

INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

